

لیست بیماریهای واگیر و سندرمهای تحت مراقبت

در صورت مشاهده هریک از بیماریهای واگیر و یا سندرمهای تحت

مراقبت به واحد بهداشتی تعیین شده (مرکز بهداشت

شهرستان/کارشناس کنترل عفونت) گزارش گردد.

الف: لیست بیماریهای عمده تحت مراقبت کشور

(این لیست بنا به مورد و بطور سالیانه به روز رسانی خواهد شد):

گزارش آنی و بلافاصله (کمتر از ۶ ساعت):

هاری - آنفلوآنزای پرندگان - تولارمی - طاعون - وبا - سیاه زخم تنفسی - بوتولیسم
- زیکا - چیکونگونیا - ایبولا - تب های خونریزی دهنده - کورونا - تیفوئید مقاوم به
درمان - هر گونه افزایش ناگهانی موارد بیماریها (طغیان یا اپیدمی)

گزارش فوری (در کمتر از ۲۴ ساعت):

فلج شل حاد - تب و بثورات جلدی ماکولوپاپولر - سل ریوی - سیاه سرفه - دیفتری -
کزاز - سندرم سرخچه مادرزادی - مننژیت - بستری در بیمارستان بدنبال
واکسیناسیون - مالاریا - اسهال خونی - تب دانگی - تب راجعه - تب زرد - جذام -
سیاه زخم جلدی - کزاز بالغین - شیستوزومیازیس

گزارش هفتگی (معمول):

سایر انواع سل - انواع هپاتیت های ویروسی - تیفوئید - بروسلوز - کالآزار جلدی و
احشایی - شیکلوزیس - سفلیس - سوزاک - HIV/AIDS - کیست هیداتیک -
توکسوپلاسموزیس - فاسیولیازیس - لپتوسپیروزیس - پدیکلوزیس و گال - هپاتیت
نوع A

ب - لیست سندرم های واگیر تحت مراقبت

۱- **سندرم فلج شل حاد** (مهم ترین تشخیص افتراقی: فلج اطفال - گیلن باره -
انواع مسمومیت - گزش حیوانات و حشرات سمی - عوارض واکسیناسیون):

تعریف: فلج شل ناگهانی یعنی عدم حرکت پا و یا دست بدون سابقه
ترومای (ضربه) واضح جسمانی

۲- **سندرم تب و خونریزی (بدون تروما):** (مهم ترین تشخیص های افتراقی

CCHF - مننگوکوکسمی - تیفوئید - دانگ - تب زرد - ایبولا - چیکونگونیا -
سرخک - مالاریای شدید - لپتوسپیروز - سپتی سمی):

تعریف: تب بیش از ۳۸ درجه دهانی به همراه یک یا چند علامت زیر)
خونریزی ناشی از تروما نباشد):

۱. خونریزی پوست به صورت کبودی (اکیموز)

۲. خونریزی نقطه نقطه (پتشی) در پوست

۳. خونریزی دستگاه تنفس فوقانی (خونریزی از لثه یا بینی)

۴. خونریزی دستگاه تنفس تحتانی (خلط خونی)

۵. خونریزی دستگاه گوارش (استفراغ خونی، مدفوع خونی، مدفوع سیاه)

۶. خونریزی دستگاه ادراری (ادرار خونی)

۷. خونریزی دستگاه تناسلی (خونریزی غیرطبیعی زنانه)

۳- **سندرم تب و راش (بثورات) حاد:**

الف: تب و راش حاد ماکولوپاپولر (مهم ترین تشخیص های افتراقی:
مننگوکوکسمی - سرخک - سرخچه - منونوکلئوز عفونی - CCHF - چیکون گونیا -
دانگ - سفلیس - تیفوس - تیفوئید - راش دارویی - گزش حشرات):

تعریف: تب بیش از ۳۸ درجه دهانی به همراه حداقل یکی از علائم زیر
به صورت منتشر:

۱. لکه های کوچک و همسطح غیر هم رنگ با پوست (ماکول) معمولاً به صورت
منتشر

۲. دانه های کوچک و برجسته غیر هم رنگ با پوست (پاپول) معمولاً به صورت
منتشر

۳. حال عمومی بد

ب - تب و راش حاد غیر ماکولوپاپولر: (مهم ترین تشخیص های افتراقی:
آبله - آبله مرغان - سیاه زخم - تولارمی - لیشرمانیوز - گال):

تعریف: تب بالاتر از ۳۸ درجه دهانی به همراه حداقل یکی از علائم زیر:

۱. دانه یا دانه های کوچک، برجسته و آبدار در پوست (وزیکول)

۲. برجستگی های بزرگ پوستی حاوی مایع غیر چرکی (تاول) یا مایع
چرکی (پوستول)

۳. بثورات فاقد پوست (زخمهای بدون ضربه یا بریدگی)

۴. حال عمومی بد

۴- **سندرم شبه آنفلوآنزا** (مهم ترین تشخیص های افتراقی: آنفلوآنزا - پارآنفلوآنزا -

سیاه سرفه - کورونا ویروس - سارس)

تعریف: تب به همراه سرفه ای که در طی یک هفته اخیر رخ داده باشد.

۵- **سندرم عفونت شدید حاد تنفسی** (مهم ترین تشخیص های افتراقی:

آنفلوآنزا - کورونا - سل - سیاه سرفه - دیفتری - سرخک - سیاه زخم - تولارمی - طاعون):
تعریف: بروز تب و سرفه در طول یک هفته اخیر به همراه حداقل یکی

از علائم زیر:

۱. سیستم تنفسی (تاکی پنه "تنفس تند"، فرورفتگی عضلات بین دنده ای در
حین تنفس، تنفس صدادار، خلط خونی)

۲. سیستم قلبی عروقی (درد قفسه سینه، افت شدید فشار خون، اختلال ریتم)

۳. سیستم عصبی (کاهش سطح هوشیاری، تشنج)

۶- **سندرم سرفه مزمن** (مهم ترین تشخیص افتراقی: سل)

تعریف: سرفه پایدار به مدت دو هفته یا بیشتر که معمولاً همراه با
خلط می باشد.

۷- **سندرم مسمومیت غذایی:** (مهم ترین تشخیص های افتراقی: مسمومیت با

عوامل شیمیایی - مسمومیت با عوامل باکتریایی، ویروسی، قارچی، انگلی -

مسمومیت با فلزات سنگین - مسمومیت با سموم - تب مالت - مسمومیت با الکل):

تعریف: بروز علائم زیر در ۲ نفر یا بیشتر که از یک منبع غذایی یا آشامیدنی مشترک استفاده کرده اند و علائم بالینی مشابه دارند شامل:

۱. تهوع و استفراغ بعد از مصرف مواد غذایی یا آشامیدنی یا
۲. شکم درد (دل پیچه) بعد از مصرف مواد غذایی یا آشامیدنی

۸- سندرم اسهال حاد غیرخونی (مهم ترین تشخیص های افتراقی: اسهالهای ناشی از عوامل میکروبی، ویروسی، پارازیتی-وبا- تب مالت- عوامل شیمیایی):

تعریف: اسهال حاد (غیر خونی) یعنی دفع حداقل ۳ بار مدفوع شل در ۲۴ ساعت بعلاوه: تهوع و استفراغ یا / شکم درد (دل پیچه)

۹- سندرم اسهال خونی (مهم ترین تشخیص های افتراقی: شیگلا- آمیبیاز- سالمونلا- فلزات سنگین- سیاه زخم- انواع دیگر وبا):

تعریف: اسهال خونی (وجود خون روشن در مدفوع اسهالی) با یا بدون تهوع و استفراغ یا / شکم درد (دل پیچه)

۱۰- سندرم زردی حاد (مهم ترین تشخیص های افتراقی: انواع هپاتیت-مالاریای شدید- لپتوسپیروز- بورلیوز- تب زرد- فاسیولازیس- مسمومیت های شیمیایی- مسمومیت های فارچی):

تعریف: "زردی در سفیدی چشم" یا / زردی زیر زبان یا / زردی خط وسط شکم

۱۱- سندرم تب و علائم نورولوژیک (عصبی) (مهم ترین تشخیص های افتراقی: انواع مننژیت-انواع آنسفالیت-آنفلوانزا-آبله مرغان-هاری- مالاریای مغزی-سیاه زخم-طاعون-مسمومیت "با سرب، جیوه، ارگانوفسفره، حلال های صنعتی"):

تعریف: بروز تب ناگهانی بالای ۳۸ درجه دهانی به همراه حداقل یکی از علائم زیر:

سفتی گردن (سختی حرکات گردن) / تشنج / کاهش هوشیاری / تحریک پذیری / سردرد شدید / استفراغ

۱۲- سندرم شوک عفونی (مهم ترین تشخیص های افتراقی: مننگوکوکسمی- تیفوئید- بروسلوز- طاعون- آنفلوانزا- کورونا ویروس- سارس- مالاریا- وبای خشک- تب های خونریزی دهنده- سیاه زخم):

۱۲/۱. تعریف: بیمار بدحال با شواهد یک عفونت موضعی یا سیستمیک (به عنوان مثال رویت ترشح چرکی) یا احتمال (استعداد) عفونت مثل نقص ایمنی، سوختگی، ... بعلاوه حداقل دو علامت از ۳ علامت حیاتی ذیل:

۱. تاکی پنه (تنفس تندتر از حد نرمال)
۲. تاکی کاردی (ضربان قلب بیشتر از حد نرمال)
۳. داشتن درجه حرارت کمتر از ۳۶ درجه سانتی گراد (هایپوترمی) یا داشتن تب بالای ۳۸ درجه سانتی گراد

۱۲/۲. علائم کمکی:

۱. اختلال عملکرد ارگانهای دور از محل عفونت (بدلیل هیپوپرفیوژن و بروز ایسکمی)
۲. افت فشار خون که با تجویز مقدار کافی مایعات مناسب مثل نرمال سالین، رینگر لاکتات قابل برگشت باشد.

۳. ایسکمی پوست: پرشدگی خون مویرگی بیشتر از ۳ ثانیه یا رنگ پریدگی پوست (در کودکان) (پس از برداشتن فشار انگشت از روی پوست، برگشت رنگ به پوست به حالت اولیه، بیشتر از ۳ ثانیه طول بکشد).

۴. اختلال عملکرد کلیه: (اولیگوری)
۵. اختلال عملکرد مغز: بیقراری، خواب آلودگی، کما (تغییر سطح هوشیاری)
۶. اختلال عملکرد ریه: تنگی نفس، کبودی مخاطها و انتهاها،
۷. سردی انتهای اندامها (گاهی و در مراحل پیشرفته)

۱۳- سندرم مرگ ناگهانی غیرمنتظره (مرگ مشکوک) (مهم ترین تشخیص های افتراقی: آنسفالیت-مننژیت-عفونت های شدید-وبا-طاعون-مسمومیت های شدید-مارگزیدگی-مصرف الکل و مواد مخدر):

تعریف: مرگی که بعلت بیماریهای داخلی، تروما، قتل و موارد مشابه نباشد و علائم پوستی از قبیل پتشی، پورپورا، اکیموز، خونریزی در فرد مشاهده می شود):

۱. توقف نبض و تنفس بمدت بیش از ۱۰ دقیقه در فاصله کمتر از ۲۴ ساعت از شروع علائم بیماری:
۲. مرگ غیر منتظره (مرگ ناگهانی که با دلایلی مانند کهولت سن، بیماری مزمن و یا حوادث (تروماها) که مرگ را قابل توجیه میکنند، نداشته باشد)
۳. فاصله بین شروع علائم و وقوع مرگ کمتر از ۲۴ ساعت

۱۴- سندرم تب طول کشیده (مهم ترین تشخیص های افتراقی: سل-مالاریا- بروسلوز- تیفوئید- بورلیوز- لپتوسپیروز- دانگ- کالاآزار- تب کیو-انواع هپاتیت- HIV/AIDS):

تعریف: داشتن تب بیش از ۳ روز به همراه یکی از علائم زیر شامل سردرد خفیف، درد عضلات، کوفتگی بدن، حال عمومی بد.

۱۵- سندرم تب و تورم غدد لنفاوی (مهمترین تشخیص های افتراقی طاعون- تولارمی)

تعریف: بروز تب به همراه تورم حاد غدد لنفاوی گردن/زیر بغل/کشاله ران: (تب بیشتر از ۳۸ درجه دهانی به همراه حداقل یکی از علائم زیر: بزرگی غدد لنفاوی/درد غدد لنفاوی/التهاب غدد لنفاوی)

۱۶- سندرم بیماریهای آمیزشی (مهمترین تشخیص های افتراقی سوزاک-سفلیس- زگیل تناسلی)

تعریف: وجود هر یک از علائم زیر:

- در نوزادان ترشح چشمی
- در خانم ها: درد زیر شکم - ترشح واژینال
- در آقایان تورم بیضه - ترشح مجرا
- زخم یا زگیل تناسلی - التهاب مقعد - تورم اینگوینال

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

معاونت بهداشت - مرکز مدیریت بیماریهای واگیر

اداره مراقبت - آذر ۱۳۹۹